

མའོ་ཅེ་རུང་གི་གཏམ་ཐུང་།

上

ཨ་ཁོ་ཅེ་རུང་གི་གཏམ་ཐུང་།

ཆུལ་གཅིན་མིང་ལྷག་མ་གྱི་ལྷོ་ལ་གསལ་དཔེ་ཆོག་མཁེས།

མའོ་ཙེ་ཏུང་གི་གཏམ་རྒྱུད།

(སྟོན་ཆ་)

ལྷ་ཁོ་ཁྱེན་དང་། ཡེ་ཏུ་ཡུས་ཆིང་གི་ས་ཚོ་མ་ཐྱིག་བྱས།

ལྷོ་བཟང་དོན་གྱུ་བ་ཀྱིས་བཟུང་།

སེམས་ཁྱེན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་།

དཀར་ ཆག

མིང་གཞི།	(1)
ཉེ་ལ་ཙ།	(5)
སློབ་ཕྱིལ་དུ་སོང་བ།	(14)
སློབ་གྲྭ་ནས་འཐེན་རྗེས།	(22)
ུས་བདག་ལ་ཁ་གཏད་བཅག་པ།	(29)
དུ་ལོན་གཡར་ནས་སློབ་སྦྱང་བྱེད་པ།	(34)
“དམིགས་བསལ་”ཀྱི་སློབ་མ།	(39)
མི་གཞན་གྱི་སྦྱང་ལོ་བཅད་པ།	(46)
སྦྱ་གྲུ་དོར་ནས་དམག་ནང་དུ་ཞུགས་པ།	(53)
སྦྱ་གྲུ་ཉུང་མའི་དཀྱིལ་དུ་སླེབས་པ།	(58)
བྱུགས་ལ་གན་མ་འོག་བཅངས་པ།	(65)
“པིར་རིས་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་སློབ་མ།”	(71)
“གཟུགས་པོར་སྦྱང་བརྟན་སྦྱང་པ།”	(78)
“སྦྱང་པོས་”ཡུལ་བསྐྱོར་བ།	(85)
ཐུང་ན་སེར་མ་ཐེབས་པ།	(100)
《ཤང་ཅང་དཔུང་གཏམ་》གསར་སྦྱོར་གནང་བ།	(105)

ཐེང་གཞི།

ཡུལ་སྐྱོང་ས་ལྟ་ན་ལྷག་པའི་རུ་འཁྱུ་ན་གྱི་ཤར་ཐན་རྫོང་ཁོངས་སུ་
 རྩལ་ས་བཞི་རི་པོས་བསྐྱོར་བའི་ཞིང་གྲེའི་རི་གྲོང་ཞིག་ཡོད་པ་འདིར་རྩེ་
 རྩལ་སྐྱོང་ཞེས་བརྗོད། རི་གྲོང་རྒྱང་དུ་འདིའི་མཐུན་རྩལ་ས་སུ་ཉོ་གཡུས་
 གྱི་རི་ཆེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་རྩེ་རྒྱང་ཞེས་པ་ཀེ་རེར་གནས་ཡོད་ཅིང་།
 མཐོ་ཞིང་བརྗོད་ཆགས་པའི་ལུ་འབྲེལ་རི་རྒྱད་ཀྱི་ཁོད་དུ་ང་མཆར་ཆེ་ཞིང་
 ཡོད་དབང་འཕྲུག་པའི་གཏམ་རྒྱད་རི་ཉིད་རྣམ་རྟོག་། ། ཤོད་སྒྲོལ་དུ་
 གནའ་མ་མོ་ཐང་ཡུས་ཀྱི་དུས་རབས་སུ་རྒྱལ་པོ་རྩལ་ཉིད་ཉོ་རྒྱུ་དུ་
 གཟིགས་སྐྱོར་དུ་ཐེབས་ནས་དེ་གར་འབྱོར། ཁོང་གིས་རི་པོ་མཐོ་ཞིང་
 དཔེན་པའི་ལུང་ཤར་འདིར། མི་ཆོས་“ཉི་མ་ཤར་བ་དང་ལས་ལ་འཇུག་
 ཅིང་། ཉི་མ་བཞུད་སྐབས་ངལ་གསོ་བར་བྱེད། ཁྱོད་པ་བསྐོས་ནས་
 འཐུང་རྒྱ་བྱས། སོ་ནམ་ལས་ཉེ་འཆོ་བར་བྱེད་པ་”གཟིགས་རྗེས་ཤིན་ཏུ་
 བག་ཐེབས་པར་བྱུང་བས་ན་ཁོང་གིས་བཅུན་མོ་དང་སྐྱོན་ཆེན་རྣམས་བྲིད་
 དེ་རི་པོར་འཛེགས་ཤིང་སྐྱོ་འབྲུམ་དུ་བྱགས་པ་མ་ཟད་རི་ཆེར་ཐེབས་རྗེས་
 རོལ་ཆ་ལས་སྟན་ཞིང་འཛེབས་པའི་རོལ་དབྱངས་རྩེ་ཞེས་དགོལ་བས་
 རྩལ་སུ་མི་ཆོས་རི་པོ་འདིར་རྩེ་རྩལ་རི་པོ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་དེ་ནི་རོལ་
 དབྱངས་ཀྱི་རི་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ལྟ་ནོ།

ས་ཆ་འདིའི་མཐོ་ས་སྐྱོང་ས་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟར་རྣང་ཞིང་། ལྷག་པར་
 དུ་དབྱིད་ཀ་ཤར་སྐབས། མི་ཤིང་དང་མེ་ཉོག་གང་སར་བྱབ་ཡོད་པས་ན་

དེ་བས་རྣམ་པར་བཟ། རི་ཕྱལ་ལས་ཤང་ཤང་དུ་བབས་པའི་ཚུ་སྣ་
རྣམས་ལྟ་བུ་ཅིག་དུ་འདྲེས་ཏེ་ཕྱ་ལྷའི་ཚུ་པོ་ཞིག་ཐུབ་ཅིང་། ཆལ་ཆེལ་
ངང་ཉིན་མཚན་སྟེང་མེད་རྒྱལ་བཞིན་མཆིས། རྒྱལ་ཤིང་གཙང་བའི་
ཚུ་མིག་དང་སྤྲོ་བསངས་ཀྱི་རི་པོ་དེ་བཞིན་རི་སྟངས་གི་ཐང་ཤིང་དང་།
སོམ་ཤིང་། དྲན་རྒྱུང་། རྒྱལ་མ་སོགས་གཅིག་མཛངས་གཅིག་ལ་འཕྲོས་
པས་ཕྱལ་ཕྱང་དེ་བས་ལྟ་བུ་སྟག་པར་ཐུང་།

ཨ་མ་རྩེ་རྩན་མཛེས་ཤིང་དབེན་པ་ལགས།

1893ལོའི་ཟླ་12པའི་ཆེས་26ཉིན། རྒྱ་ཁྱེད་མར་འབྱར་ཞིག་གི་དུ་
རྒྱ་གཤས་པས། དེ་ནས་བརྒྱུད་རྩེ་རྩན་ཕྱལ་དེ་དབེན་པའི་གནས་ལས་
འཕྲོལ་ཐོག་ ཅི་ནའི་རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་ལ་འང་གཏིང་ཟབ་པའི་འབྱར་བ་
འཕྲོ་འགོ་རྒྱགས།

རྒྱ་ཁྱེད་ནི་མི་སྣ་སྣ་ལྟ་བུ་གཤས་འཛམ་གླིང་ཕྱལ་གྱི་ཀུན་དུ་ཁྱབ་པའི་
མའོ་ཅི་དུང་མཚོག་ཡིན་ནོ།

ཕྱན་རིང་གི་ལོ་ཟླའི་ནང་། མི་རབས་གཅིག་གི་སྔ་རྒྱུད་གསར་དུ་
ཐོན།

ཁོང་ནི་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་།
ཁོང་གིས་དཔལ་ངར་སྟིང་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ཏེ་གྲོང་གསེབ་ནས་གྲོང་རྒྱུང་
མཐའ་སྐོར་བའི་རོ་མཚར་མདུ་དུ་ཐུར་བའི་ཐབས་རྒྱས་གསར་དུ་གཏོད་
པས། མེ་སྟག་རྒྱུང་དུ་ཡིས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀུན་དུ་མེ་སྟེ་རབ་དུ་སྤར་བས་ན་
མཐའ་སྐོར་དཔང་རྒྱར་སྤངས་ཏེ། མི་དཔངས་ལ་རང་བྱིམ་རང་བདག་
ཐོབ་ནས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གསར་དུ་བཙུགས། ཁོང་ནི་ཕྱལ་ཐུང་གི་
འབྱར་མེད་གལ་རིམ་གྱི་གསར་བཞེ་མཁས་ཅན་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་མི་

ནམས་ཏ་ལས་དགོས་པའི་སྒོ་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་དམངས་དབྱ་འབྲིད་
དེ་ལྟའི་བཅའ་འཇུག་པ་མཐར་ཐྱོད་བཏང་ཁར་ཅང་ཚང་རྒྱལ་རབས་མགོ་
ཉིང་སྒྲིག་ནས་སྟག་བསྐལ་ཆད་མེད་ཀྱིས་མནར་བའི་མི་རིགས་དེ་སྒྲིཛ་གས་
རིང་ལུགས་ཀྱི་བདེ་བའི་ལམ་ཆེན་ཐོག་བཀོད་པར་བྱས།

ཁོང་ནི་སྐད་གཤམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དམག་དོན་འཐབ་རྩས་མཁས་
ཅན་ཞིག་རེད། ཁོང་གི་རྩ་མཆར་ཆེ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་དག་ཡུལ་གྱི་གང་
སར་བྱབ་ནས་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ཉིད་དམག་འཐབ་དུ་མར་ཞུགས་ཚུངས་ཡང་
མ་ཡུལ་ཅམ་ཡང་བྱུང་མེད། ཁོང་གིས་བཀོད་འདོམས་གནང་བའི་
དམག་འཐབ་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་དམག་འཐབ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྩ་མཆར་ལྟ་
བུའི་སྤྱང་གཏམ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དག་པོས་ཀྱང་མི་བརྟོད་རང་བརྟོད་དུ་
བྱུང་།

ཁོང་ནི་སེམས་ཙུང་འཁོལ་བའི་སྟན་ངག་མཁན་ཞིག་དང་རྒྱ་ཙུང་
མཁས་ཅན་ཞིག་རེད། ཁོང་གི་སྟན་ཆོག་ནི་འཆར་སྒོ་སྟན་སྟམ་ཆོགས་
ཤིང་། སྟེན་ཉམས་ལྟན་ལ། རྟགས་བསྟན་གྱི་གོ་དོན་གཏིང་གཟབ་པོ་
ཡོད། ཁོང་གི་ཐུག་བྱིས་ནི་འཇུག་པོ་ཡོད་ལ་འཇུངས་པོ་ཡོད་པས་སྟན་
མང་མིན་པའི་རང་རང་གི་བྱད་ཆོས་ལྟན་ཡོད།

1976ལོའི་ཟླ་9ཆེས་9ཉིན། མའོ་ཙོ་ཏུང་མཆོག་གིས་ཁོང་གྱི་རྩ་
མས་གསར་དུ་གཏོད་ཅིང་དུས་རབས་སྟེད་ལྟག་རིང་འབད་འཐབ་ཆེས་
ཆེར་གནང་བའི་བྱ་གཞག་དང་འཇིག་རྟེན་འདི་བཅས་དང་ནམ་ཡང་ཞལ་
གུས་སོ།

ཁོང་གིས་མི་དམངས་ལ་མཆར་སྟག་ལྟན་པའི་འཛམ་གླིང་ཞིག་
བཞག་གནང་བ་དང་། ཁོང་གིས་མི་རབས་ཇེས་མར་ཆོན་མདོག་སྟོང་སྟོང་

མཛེས་པའི་གྲངས་ལས་འདས་པའི་མེ་ཉོག་གི་འདབ་མ་བཞག་གནང་ཡོད།
 དེ་རིང་ང་ཚོས་དགྲའ་ལོ་བྱ་གསུམ་འཚོ་གནས་རིང་གི་ཞབས་རྗེས་དེད་
 བས་མེ་ཉོག་གི་སྤྲ་ཚོམ་འཛོར་བ་དེ་རྒྱམས་བཅལ་འཚོལ་བྱེད་ཅིང།
 མཛེས་སྤྱག་ལྷན་པའི་མེ་ཉོག་གི་གཞེབས་མ་ཞིག་བཟོས་ཏེ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་
 ཁབ་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པ་འབྱུང་འབྱུར་འཛམ་གླིང་གི་བདག་པོ་ཚོར་
 འབུལ་རྒྱ་ཡིན། འོན་ཏེ་ང་མཚར་ཆེ་ཞིང་ཡིད་དབང་འཕྲག་མི་བྱལ་པའི་
 རྒྱང་གཏམ་རྟིང་བ་དེས་མི་རྒྱལ་ལ་སྤྱལ་ལྷག་དང་སྤྱོད་གསོ་ཐེབས་བྱལ་
 པའི་བསམ་འདུན་ལྟ་མེད་བཅངས་ཡོད།

གཤེས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤི། སྤྱ་ཁྱེས་རྗེས་སྒོན་ལ་སྤྱ་ཁྱེས་སྤྱ་གས་
 གྱི་མིང་འདྲིགས་སྤྱི་ཡོད། མོད་སྤྱི་ལ་ལ་སྤྱི་སྤྱ་གས་གས་བདེ་བས་སྤྱ་ཁྱེས་
 བལ་ཆེར་ཀོ་ཏུ་(ཁྱི) ཡ་ཙེ་(སྤྱ་ཁྱེས་) དང་། མྱོ་ལོ་(ཁི་མི་) ཡ་ཙེ་ལ་སྤྱི་གས་
 བལ་གཅེས་མིང་འདྲིགས་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་མྱོ་ལོ་གས་མིང་དེ་ཆོར་
 མཉེས་པོ་གནང་མེད་ཅིང་། མྱོ་ཆོ་ལོ་གས་ཀྱི་འབྱུང་ལོ་གས་པལ་
 བྱ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་དེ་སྤྱི་ལ་བལ་པོ་བྱུང་། བྱ་རྒྱུ་ཆོ་ལོ་མཉེས་པོ་སྤྱི་ལ་ཆེར་
 ཁྱང་གཅིག་ལྟ་གཅིག་ཡོད་པ་དང་། འདི་ལོ་འོན་ཀྱང་དྲུང་སྤྱི་གཅིང་ཆུ་མིག་
 ཅིག་ཡོད་པས། གནམ་གཤེས་ཐན་པ་རི་ལྟར་བྱུང་ཡང་ཆུ་མིག་དེ་ལྟར་
 ཆུན་ཆད་མྱོང་མེད། མོད་སྤྱི་ལ་ལ་སྤྱི་ཆོ་ལོ་ལོ་དེ་སྤྱི་གས་ཀྱི་འདྲེ་ཞིག་
 གནས་ཡོད་སྤྱི་གས་འདྲེ་འདིས་ཉག་ཏུ་ཡུལ་འདིར་གནོད་འཆེ་གཏོང་གི་
 ཡོད། རྗེས་ལ་མོ་ཆོད་ཞིག་གིས་བྱ་རྒྱུ་ཆོ་ལོ་ལོ་དེ་ལོ་གས་ཀྱི་འདྲེ་དེ་མནན་པས།
 དེ་ནས་བཟུང་མི་ཆོས་བྱ་རྒྱུ་ཆོ་ལོ་ལོ་དེ་ལྟར་བཅིས་ཏེ་སྤྱི་གས་མཆོད་འབུལ་བྱེད་གྱི་
 ཡོད། མྱོང་སྤྱི་དང་གྱི་འཆིང་ཆུ་ལས་འཁྱོལ་མེད་པལ་མྱོ་ལོ་ལོ་གས་གྱིས་
 མཉེས་ཏེ་ཏུང་བྱ་རྒྱུ་ཆོ་ལོ་ལོ་དེ་ལྟར་གས་ལ་སྤྱི་གས་འབུལ་
 གནང་ནས་བྱ་རྒྱུ་ཆོ་ལོ་ལོ་དེ་“མ་གཡར”ལ་བཅིས་ཏེ་ཁོང་གི་མཆོད་ལའང་“ཧེ
 (རྒྱུ) ཡ་ཙེ་(སྤྱི་གས་)”ཞེས་བཏགས།

“ཧེ་ཡ་ཙེ”ཞེས་པ་འདིས་མྱོ་ལོ་ལོ་གྱི་སྤྱི་གས་ཀྱི་འདྲེ་ལ་མཆོད་
 ཡོད་པ་དང་། བྱ་རྒྱུ་ཆོ་ལོ་ལོ་དེ་ལྟར་གས་པལ་སྤྱི་གས་སེམས་མཆོད་གྱི་
 ཡོད་པས་བཅོས་མིན་གྱིས་སེམས་ནས་དེ་ལྟར་འཕོད་གྱི་ཡོད་སྤྱི་གས་ཡ་མ་
 ལགས་གྱིས་ཁྱང་དེ་ལྟར་འཕོད་གནང་གི་ཡོད་ལ་ཡུལ་མི་ཆོས་ཁྱང་དེ་ལྟར་
 རང་འཕོད་གྱི་ཡོད།

དེ་ལྟར་ཀ་འཆར་བས་ན། ཧེ་ཡ་ཙེ་ཡང་ཁོང་ནང་གི་ལྱང་པ་དང་།

ཁང་ཁྱིམ་མདུན་གྱི་ཕྱང་གསར་བཞིན་འཆར་མངས་བྱང་ལྟ་བུ། མྱོང་
ལགས་ཀྱིས་ཁོང་རྩོམ་པ་ཚུར་བསྐྱུལ་གནང་།

རྩོམ་པ་མཆོད་མེ་ཕྱི་ནས་བཞུགས་ན་ཏུ་ཅང་ཁ་ཁྱུ་མིམ་པོའི་ཁྱོད་
ཞིག་ཡིན་ཅུང་། དོན་དངོས་ཐོག་ཕྱག་བསྐྱུལ་གྱི་རྒྱུ་ཆར་མིན་ཏུ་ཕྱང་བ་
ཞིག་རེད། ཅེ་ཡ་ཙེ་མི་ཡུལ་ལ་ཁྱོད་པའི་རྒྱུ་ཁྱུ་ཁྱུ་མིམ་པོའི་མཐའ་མཐུག་
གི་ཤོང་མའི་སྲིད་གཞུང་དབྱུགས་ཆད་ཁར་ཐུག་ཡོད་ཐོག་ ཁྱུང་གི་འདི་
ཉིད་ཞི་ཀྱི་ཞིག་ཕྱར་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་བཅན་འཛུལ་པས་དུམ་བྱར་
བདུབ་བཞིན་ཡོད་ལ། མི་མེར་སྲེལ་ཡུལ་སྲེད་ཅམ་དང་བཀའ་བཞོད་
རྒྱུ་འཛིན་སྲེད་ཅམ་གྱི་སྤྱི་ཚུགས་སུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད། ཁྱུང་གི་མི་
དམངས་རྣམས་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དང་། བཀའ་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་
གཉིས་ཀྱི་གཉའ་གཞོན་འོག་བཀའ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཐར་བཞིན་འཆི་ལམ་ལས་
ཐར་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁྱུང་གི་ཞིང་ཁུལ་དུ་དེ་བས་ཡོད་སྤྱི་བའི་རྣམ་
པས་ཁེངས་ཡོད། མི་མང་པོ་ཞིག་ཞོགས་པར་སྤྱི་ལངས་དང་དགོང་རྩྱུར་
ཕྱི་ཉལ་བྱས་ཉི་ཉ་ཐོག་སེམས་ཅན་ལྟ་བུའི་ངལ་ཚོལ་བྱས་ཀྱང་ཉེས་ཀྱི་པ་
མི་རྒྱག་པ་དང་། གས་ཀྱིས་ལུས་མི་རྩྱུར་པའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད།

ཨེ་མ། རྩོམ་པ་ཁྱོད་ཆོད་ག

དུང་ཆང་བཅུ་ལས་དགུ་ཞི་དབུལ།

སུ་ཞིག་ས་འདིར་བག་མར་འགྲོ།

ཞིག་མངར་ཁོ་ནས་མི་ཆོའདད།

ཞེས་པའི་སྤྱི་ཕྱང་ཕྱར་པའི་དམངས་ཁྱོད་ངག་རྒྱན་ལས་སྐབས་
འདིའི་རྩོམ་པ་མི་དམངས་ཀྱི་དཀའ་ཕྱག་གི་འཆི་བ་དེ་མངོན་བྱུང་། ཅེ་
ཡ་ཙེ་——མཐོ་ཙེ་དུང་གིས་དེ་ཁྱོད་འདིའི་ནང་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་ལྷ་

བསྐྱལ། བྱིས་ཚང་མང་ཆེ་བ་དང་སྤར་བ་བྱས་ན། ཉེ་ཡ་ཅེ་འི་བྱིས་ཚང་
 གི་འཆོ་བ་རུང་ཡག་པོ་ཡོད། ཁོང་གི་བྱིས་ཚང་གི་སྤྱད་ཁང་ནི་རྒྱུ་ནན་
 སྤང་གསེབ་ཏུ་མཐོང་རྒྱ་མང་ཅམ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཡིག་ཡིག་འབྱུང་། །། །། །།
 བའི་ས་ཁང་ཞིག་ཡིན། ས་གནས་དེའི་ཡུལ་མི་ཆོས་བཟོ་དབྱིབས་དེ་
 འདྲའི་ཁང་པར་“མེ་ཤིང་ཕྱག་རྒྱུག་གཅིག” ཅེས་བཅོད། ཁང་པ་དེ་མི་
 ཚང་གཞན་གྱི་སྤྱི་ལ་བྱ་གོག་སྤྱལ་དེ་དག་ལས་ཉམས་འབྱུར་ལྡན། མའོ་ཅེ་
 ཏུང་གི་ཡབ་མའོ་ཏུན་ཏུན་ནི་མི་འཛོན་ཐང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པས། ཡབ་
 དགུང་ལོ་རྒྱུད་དུས་བུ་ལོན་མང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱི་ལ་དམག་མི་བྱེད་དུ་སྤྱིན།
 དམག་ནས་རྒྱུར་འཕྱོར་རྗེས་ཁོང་གིས་ངལ་བར་འཛོམས་མེད་ཀྱིས་ཞིང་ཁ་
 འདེབས་པ་དང་སྤྱགས་འབྱུང་རིགས་དང་ཕག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོང་གཉེར་
 གནང་ནས་རིམ་བཞིན་ཁྲག་བསགས་རྒྱག་བསགས་ཀྱིས་དེུལ་ཕྱན་བུ་
 ཅམ་གསོག་འཛོག་བྱུབ་པ་དེས་ས་ཞིང་ཐུག་བཅུ་ཅམ་ཞིག་ཉོས། ལོ་མང་
 རིང་ཉེ་ཡ་ཅེ་འི་ཡབ་ཀྱིས་དཀའ་བ་སྤྱད་དེ་བྲམ་ཁས་སྤྱོད་མཁས་ཀྱི་འཆོ་བ་
 བསྐྱལ་བ་ལས། རྒྱུར་སེམས་ཆེ་ལ་ངར་བྱང་བའི་རང་གཤིས་ཤིག་
 འཇགས་ཡོད་ལ། ཐ་ན་སྤྱི་གྲུ་ལ་ཡང་དེ་ག་རང་རེ་བ་ནན་པོ་བཅོལ་གྱི་
 ཡོད། ཉེ་ཡ་ཅེ་དགུང་ལོ་རྒྱག་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཡབ་དང་ལྷན་དུ་ཞིང་ནང་
 དུ་སྤྱག་ལས་གནང་གི་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ལགས་ཀྱིས་འབྲས་ལྗང་འཇྲགས་
 གནང་བའི་སྐབས་ཁོང་གིས་འབྲས་ལྗང་རྒྱགས་སྤྱོད་བསྐྱམས་ནས་ལྗང་བུ་
 དཔོན་སྤྱི་ལ་གནང་བ་དང་། སྤྱི་ལགས་ཀྱིས་ཞིང་ལ་རྒྱོན་པ་བསྐྱོན་སྐབས་
 ཁོང་གིས་རྒྱ་ངན་འཛོག་པ་དང་། སྤྱི་ལགས་ཀྱིས་བཅས་མ་བར་བའི་
 སྐབས་ཁོང་གིས་སྤྱོད་མ་སྤྱི་གི་ཡོད། སྤྱི་ལགས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་གནང་བའི་
 ལས་འགན་གཅི་བོ་ནི་སྤྱི་གས་འཆོ་རྒྱ་དེ་ཡིན། ཉེ་ཡ་ཅེ་ལོ་ནར་སོན་

མེད་རུང་། ཁོང་གིས་བ་སྒང་ཆེན་པོ་དེ་ཏ་ཅང་ཡག་པོ་གསེ་ཆགས་
 གནང་གི་ཡོད་པས། སྒང་དེ་སྤྱི་མདོག་ལྷམ་ལ་ག་ཤེད་བཟང་བ་
 གཟུགས་སྟོབས་ཆེ་བ་བཅས་ཡོད་པས། མི་སྤྱི་འདྲ་ཞིག་གིས་མཐོང་ཡང་
 བཟུགས་བརྗོད་མི་བྱེད་མཁན་མེད། ཨྱེ་ཡ་ཙེས་སྤྱག་ལས་གང་གནང་
 དཀོས་ཀྱང་སྟོན་ལ་མཛོ་བསམ་ཞིབ་མོ་གཏོང་གནང་གི་ཡོད། མ་གཞི་
 སྒང་འདིའི་ནང་གི་མི་ཆོས་རང་སྤྱགས་རང་གིས་འཆོ་གི་ཡོད། སྤྱགས་པོ་
 རྒྱང་རྒྱང་ཆོས་སྤྱགས་མཉམ་དུ་འཆོ་སྐབས། སྤྱགས་འཆོ་རྒྱ་དེས་ལས་ཀ་
 གཞན་སྤྱབ་མི་བྱབ་ལ་ཅེད་མོའང་ཅེད་ལོང་མི་འདུག་ཅེས་འཁང་ར་བྱེད་
 གྱི་ཡོད། ཉིན་ཞིག་སྤྱང་སྤྱང་ལྷན་པའི་ཨྱེ་ཡ་ཙེས་སྤྱ་གྲ་རྣམས་རུབ་རུབ་
 བཙོས་ནས་དམག་སྤྱི་ཆེན་མོས་དེ་འོག་དམག་དཔོན་མངགས་པ་ཅི་བཞིན་
 སྤྱ་གྲ་ཁག་གཅིག་སྤྱགས་འཆོ་བར་མངགས། དེ་འཕྲོས་རྣམས་ལ་ལ་རྩ་
 འབྲུབ་དང་། ལ་ལ་འབྲུད་ཤིང་སྤྱག་པ། ལ་ལ་ཤིང་འབྲས་འཕྲོག་རྒྱ་
 བཅས་ལ་མངགས་པས། སྤྱགས་རྣམས་སྟོད་པ་རྒྱག་པའི་སྐབས་སྤྱ་གྲ་
 གཞན་ཆོས་ཀྱང་རང་རང་སོ་སོར་མངགས་པའི་བྱ་བ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་
 བས་ཡོད། དེ་སྤྱར་ཁོང་ཆོས་སྤྱགས་རྣམས་འདོགས་ཐག་གིས་བཏགས་
 ཟིན་རྗེས་ཤིང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་བཞུགས་དེ་ཤིང་འབྲས་ཟ་བཞིན་
 རྒྱང་ཤོད་རེས་བྱེད་པ་དང་། ཅེད་མོ་ཅེ་བ་སོགས་དགའ་སྟོའི་རྣམ་པས་
 ཁོངས་ནས་ཏ་ཅང་འབྲུགས་པོ་བྱུང་ཡོད།

ཨྱེ་ཡ་ཙེའི་ཡུམ་སྤྱན་ཆེ་མེ་ནི་ལས་ལ་བཙོན་ཞིང་བབ་ཆགས་པ།
 སྤྱགས་ཡངས་ཤིང་གཞན་ལ་མཐུན་པ། སྤྱགས་རྒྱད་བཟང་བ་ཞིག་ཡིན།
 ཁོང་གིས་སྤྱ་གྲར་ཏ་ཅང་གཅེས་པོ་གནང་བའི་ཐོག་རང་གི་ངལ་རྩོལ་མི་
 དམངས་ཀྱི་ཀྱན་སྟོད་བཟང་པོས་སྤྱ་གྲར་བག་ཆགས་བཟང་པོ་ཐེབས་ཤིང་།

སློབ་གསུང་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་གིས་དབུལ་པོ་རྒྱུ་ལ་སློབ་རྒྱུ་ཆེ་ཆེ་པོ་
 གནང་གི་ཡོད་ཅིང་། དུལ་དུ་ལྷ་གི་ཐུང་བའི་སྐབས་ཁོང་གིས་ལུལ་མི་
 ཆོར་བཟའ་འབྲུ་སྟེར་བ་དང་། བ་ན་སྤང་པོ་ཉེ་སྤྱང་མཁན་ལའང་ཡོད་
 འཆོམ་པར་བྱིན་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་གྱིར་མི་རྒྱུས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་མིན་ཏུ་
 ལུས་བཀྱར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ་ཕྱེ་ཡ་ཅེས་ཀྱང་རང་གི་ལུལ་ལ་བརྟེ་དུང་བཟའ་མོ་
 བཅངས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཁྱང་དུ་ལ་སློབ་སྦྱང་གནང་སྐབས་ལུལ་ལ་མེན་
 དུའི་གཉན་ཆད་འཕྱག་པ་མཁྱེན་པས། ཁོང་གིས་ཆེད་མངགས་ལུལ་
 ཁྱང་དུ་མཁྱེན་ཁང་དུ་བསྐྱུ་ནས་མཁྱེན་བཅོས་གནང་སྐབས་ཁོང་གིས་གཙུང་
 པོ་གཉིས་དང་ལྷན་དུ་ལུལ་བསྐྱུར་ནས་པར་ཁང་ཞིག་དུ་མ་དུ་མཉམ་
 འཛུམས་ཀྱི་དུན་ཉེན་སྐྱེ་པར་ཞིག་བསྐྱུན། མི་ཆོའི་བསམ་ལུལ་ལས་
 འདས་པ་ཞིག་ལ་སྐྱེ་པར་འདི་ལྷན་ཆེ་མེ་མི་ཆེ་འདིའི་རིང་མ་དུ་དགའ་
 འཛུམས་ཀྱི་སྐྱེ་པར་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། 1919ལོའི་ཟླ་བ་10པར་
 ལུལ་དགོངས་པ་རྒྱུགས། མཐོ་ཅོ་དུང་གིས་ཡོད་མིན་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རང་སྐྱེ་
 ལུང་མདུན་དུ་སྤང་བྱ་གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྐྱོན་མེ་གཅིག་ལ་བརྟེན་
 བས་མི་མེམས་འགྲུལ་བའི་སྐྱེ་བཤད་《སྐྱེ་མར་ལྷ་རྒྱ་བ་》ཞེས་པའི་ནང་
 དུ་མ་དུ་དེ་འདྲ་ཞིག་གིས་གནང་ཡོད་པ་སྟེ། “བདག་གི་ལུལ་ནི་མཛངས་
 མ་སྟེ། སྐྱེ་པོ་ཀྱན་ལ་བུམས་མེམས་ལྡན། ཉེ་རིང་མེད་པར་མཉམ་བུར་
 གནས། སྐྱེ་པོ་ཀྱན་གྱིས་བཟླགས་པར་བྱེད། ཁོང་གི་ཐུགས་རྒྱུད་བཟང་
 བ་ལས། རང་གི་བརྟེ་མེམས་ཀྱན་ལ་མཉམ། བསྐྱེ་བའི་མེམས་ནི་ཡོངས་
 ལྷ་དོར། རྒྱན་ཆོག་སྐྱེ་བའི་སྐབས་ནི་མེད་”ཅེས་པའི་ལྷ་རྒྱ་བ་ཡིག་གིས་
 གནང་ཡོད། ལུལ་གྱི་བག་ཆགས་བཟང་པོ་དང་། ཁོང་རྒྱན་དུ་ཞིང་
 པའི་ཁྱོད་དུ་འཆོ་བ་སྐྱེལ་གནང་བ་ལས་ཕྱེ་ཡ་ཅོ་རྒྱུད་དུའི་དུས་ནས་ལས་ལ་

བཙུག་ཁྲིའི་བཀ་ཆགས་པ་དང་། གཞན་པ་ལས་ལ་སྤྱོད་བ་བཅས་ཀྱི་
 གཤིས་རྒྱད་བཟང་པོ་འཇགས་ཡོད། ཁོང་གི་བྱིམ་ཆང་ཅུང་ཟུག་ཅམ་
 ཡོད་རུང་ངལ་ཚོལ་མི་དམངས་དབུལ་ཕོངས་རྣམས་ལ་གདུང་སེམས་
 བཅུ་མཉེ་གནང་གི་ཡོད་དེ། ཐེངས་ཤིག་ཕྱི་ལ་ཅེ་འི་ཡབ་ཀྱིས་སུན་ཆང་
 རས་པག་པ་ཞིག་ཉི་མུ་གནང་ལྟེ་གོང་ཐག་བཅད་ཐོག་འཁྱར་རྟེན་ཡང་
 བཞག ཉིན་ཤས་སོང་རྗེས་ཡབ་ཀྱིས་ཕྱི་ལ་ཅེ་མངགས་ཏེ་པག་པ་དེ་ལེན་
 པར་བཏང་། ཕྱི་ལ་ཅེ་སུན་ཆང་དུ་འཁྱོར་སྐབས་སྟོན་གོས་རལ་རྒྱལ་གྱིན་
 ཁྲིའི་ཤ་རེད་པའི་མ་ཙམ་ཞིག་གིས་དབུགས་རིང་ཞིག་བཏང་ནས་“ད་ཁྱོད་
 ཆོའི་བྱིམ་ལ་ཁེ་བཟང་རག་སོང་”ཞེས་བཤད་པར། ཕྱི་ལ་ཅེས་པག་པ་
 འདིད་རྒྱར་ཐེལ་བ་མ་གནང་བར། གནས་རྒྱལ་གསལ་པོ་མཁྱེན་འདོད་
 དེ་“སྤོ་ལགས་གནས་རྒྱལ་དེ་ག་འདྲ་རེད”ཅེས་དྲིས་པར། སྤོ་ལགས་
 དེས་“ཁྱེད་ཆོའི་བྱིམ་ཆང་གིས་པག་པ་དེ་ཉིས་ནས་འཁྱར་རྟེན་འཛིག་
 སྐབས་གོང་ཁེ་པོ་རེད། ད་ལྟ་པག་པ་གོང་འཕར་བཞག”ཅེས་བཤད་
 པར། ཕྱི་ལ་ཅེས་སྤོ་ལགས་དེས་བཤད་པར་ཉན་ཁྲིའི་ཁོ་མོའི་བྱིམ་ཆང་
 ཡང་སྤྱོད་པོ་ཡོད་པ་གཟིགས་རྗེས་“ང་པག་པ་འདིད་འགྲོ་གི་མིན། ཁྱེད་
 རང་གིས་གཞན་ལ་ཆོང་ཞིག”ཅེས་གསུངས་རྗེས་མཁྱེགས་ལྷུང་བྱིམ་དུ་
 ཡོག

ཕྱི་ལ་ཅེ་ནས་སོན་མེད་རུང་། ཁོང་གིས་དབུལ་ཕོངས་རྣམས་ལ་
 རོགས་རམ་གནང་བའི་སྐྱོར་གྱི་བྱ་བ་མང་པོ་ཡོད། ཐན་པ་ཤུགས་ཆེན་
 བཏང་ནས་ཁྲིའི་ས་སྐམ་ལྟེ་གས་པའི་དུས། ཁོང་གིས་རང་འགྲུལ་ངང་
 ངལ་ཚོལ་རུས་ཤུགས་ཉུང་བའི་བྱིམ་ཆང་ལ་ཁྲིའི་རྒྱ་འདྲེན་ཏེ་ཐན་སྤྱོན་
 འགོག་རོགས་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། ཁ་བ་ལྟ་བ་ལྟ་བ་དུ་འབབ་བཞིན་

གང་ལྟག་ཤིན་ཏུ་ལྡང་བའི་དུས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོད་ཤོས་ལྟར་ནས་འབྲུག་ས་
 ཉི་ལུས་པོ་ཡོངས་འདར་སིག་སིག་བྱེད་པའི་བྱིས་པ་གཞན་ལ་བྱིན་པ་དང་།
 ལོ་ཞིག་སྟོན་ལས་སྐབས་ཁྱིམ་ཚང་ཚང་མ་གཤམ་ལས་འབྲེལ་བྱིང་ཚ་བའི་
 སྐབས་སུ་སྐོ་བྱར་དུ་སྦྱིན་ནག་འབྲིགས་ཤིང་རྒྱང་བྱ་ལྡང་ནས་དྲག་ཆར་
 བབ་ལ་ཉེ། ཅེ་ཡ་ཙེ་མཁྱོགས་ལྷུར་རྒྱགས་ཡོང་ནས་རང་བྱིམ་གྱི་གཤམ་
 ཁར་རྟགས་པ་གནང་བར་ཕེབས་བཞིན་ཡོད། ཁོང་ཁྱིམ་མཚེས་ཀྱི་
 གཤམ་ཁ་བརྒྱད་དེ་ཕེབས་སྐབས། བྱད་མེད་ཞིག་གྲེལ་བ་འཛུབ་འཛུབ་
 རང་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་བ་གཟིགས་རྗེས། ཁོང་གིས་དེ་
 གར་རྒྱག་རྟགས་གནང་སྐབས་དྲག་ཆར་མ་བབ་གོང་དུ་འབྲུ་རིགས་བསྟ་
 ཏུ་བྱེད་བྱབ་པ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཁོང་ཁྱིམ་གྱི་གཤམ་ཁར་འཕྱོར་སྐབས་
 དྲག་ཆར་གྱིས་སྐམ་ལ་ཉེ་བའི་འབྲུ་རིགས་ནམས་ཆར་རྩས་རྩོན་པ་བཟོ་
 ཉེར་བྲུག་ཡོད་པས། ཡབ་ཀྱིས་གསུང་བྲུགས་ཆེན་པོས་“ཁྱོད་རང་ག་པར་
 བྱིན་པ” ཞེས་གསུངས། ཁོང་གིས་“ངས་ཁྱོད་པར་འབྲུ་རིགས་བསྟ་
 རྟགས་བྱས་ནས་ལུས་སོང་” ཞེས་ཞུས་པས། ཡབ་དགོངས་པ་འཆོམ་ནས་
 “ནང་གི་འབྲུ་རིགས་བསྟ་བར་མ་ཡོང་བར་མི་གཞན་ལ་རྟགས་པ” ཞེས་
 བཀའ་བརྒྱུན་གནང་བར། ཅེ་ཡ་ཙེས་“ཁོང་ཆོ་བོགས་མ་སྤྲོད་དགོས་ལ་
 ཁྱིམ་ཚང་ལ་འང་ཟ་ཆས་མེད་པས་འསྟོ་བརྒྱག་བྱིན་ན་འཆོ་བ་འཁྱོལ་ཁག་
 པོ་རེད། ཡིན་ནའང་ང་རང་ཆོའི་འབྲུ་རིགས་ནི་སོ་སོ་རང་གི་རེད་ལ་
 མང་པོ་དེ་འདྲ་ཡོད་པས། ལྷང་དུ་ཕྱན་བྱ་བྱིན་པར་སྦྱོན་གང་ཡོང་” ཞེས་
 ཞུས།

རྒྱ་བྲིགས་ཅམ་ནང་ཉི་འོད་མངོན་པ་བཞིན། རྟོན་རྒྱང་ལས་ཀྱང་
 མི་སེམས་གསལ་བས། མི་སེར་དབུལ་སྤངས་ནམས་ལ་བརྟེ་སེམས་ཆེ་

བའི་མི་ཡ་ཅེས་གྲང་འདིའི་མི་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་བཟང་བའི་བག་ཆགས་
ཟབ་མོ་ཞིག་བཞག་ཡོད།

